

Refer la història des de dins

Pocs llibres reflecteixen en el títol tanta fidelitat amb el seu contingut. Oriol Bohigas ha decidit en aquest tercer volum dels seus *Dietari de records* continuar passant comptes amb la seva vida, obra i projecció històrica i social. Un projecte molt ben dissenyat d'inici, ben trametat i construït, que s'ha anat adequant a les circumstàncies temporals. El resultat és un edifici vivencial ric en tota mena de materials i ben encaixat amb el moment històric i el país on li ha tocat viure.

Un *Dietari de records* que va iniciar amb el volum memorialista *Combat d'incerteses* dedicat especialment a la infantesa i joventut, una època en què va gaudir i patir situacions extremes. Nascut encara en temps de la dictadura de Primo de Rivera, va viure el seu paradís perdut amb la República i es va enfrontar als seus primers anys d'estudis i de professió en la misèrrima i despòtica postguerra. Bohigas va optar per lluitar per transformar el futur, en un país que s'assentava altra vegada sobre el passat. I també ho va fer els anys cinquanta, en què va modificar els principis professionals de l'arquitectura encaixant la seva feina constructora amb la planificació urbanística i amb una tasca social en tots els àmbits, sempre amb l'objectiu d'aconseguir recuperar les llibertats bàsiques baldades. Una història de 40 anys ben reflectida a *Dit i fet*, publicat el 1992, quan els seus somnis de joventut ja s'havien aconseguit, amb una obra d'abast internacional i prou reconeguda i apreciada a casa nostra.

Aquell somni que semblava assolit va començar a evaporar-se fa una dècada, i va motivar que Bohigas detectés esquerdes a l'edifici bastit. Era l'agost del 2007 quan va decidir fer un dietari per *Passar comptes* i començar a denunciar el pas enrere global que començava a intuir. Són quatre anys de reflexions en què enllaça l'acceleració d'esdeveniments globals i transcendentals amb fets passats, i deixa entreveure la degradació moral que va avançant cap a una crisi empobradora i decadent dels valors humans.

Bohigas no té inconvenient a denunciar el procés de mercantilització que han sofert les professions més emblemàtiques pel poder total de l'economia i les finances en la socie-

tat actual. Lamenta la subordinació de les construccions i l'urbanisme al benefici econòmic, fet que ha comportat la desaparició de l'arquitectura compromesa i la degradació de la cohesió i l'engranatge humà que sempre havia defensat.

Però aquesta és només la cirereta de la profunda crítica social i política que deixa anar Oriol Bohigas en les seves reflexions. Ell, que va ser un dels principals ideòlegs de la transformació de la Barcelona fins i tot portant la regidoria de Cultura en mandats socialistes, ja deixa ben clar en el llibre la necessitat de la refundació del PSC, que "es proclama partit català d'esquerres i no és cap de les dues coses". Una de les seves frustracions d'aquests anys ha estat el fracàs de l'intent d'agermanament entre Catalunya i Espanya, que ell proclamava i pel qual va lluitar molts anys. Ara està convençut que és

millor el divorci. Ressalta també que la burgesia catalana actual no té res a veure amb aquella classe emprenedora que fa un segle va posar les bases de la Barcelona actual. Una burgesia que ha perdut embranzida ideològica i que s'ha marginat de les entitats bàsiques que al segle XX han estat la locomotora del país. Des de la seva presidència a l'Ateneu Barcelonès ha tingut moltes decepcions, i també denuncia la tebiesa social dels col·legis professionals i el món universitari.

Un llibre memorialista per entendre moltes coses del país i de la nostra societat precisament perquè està escrit per un professional reconegut i amb experiència amb una base humanista sòlida, que ha dedicat molts esforços a bastir una societat més igualitària i cohesionada. I un detall important: amb una prosa de qualitat literària, que és d'agrair en aquest gènere literari. *

PASSAR COMPTES

Oriol Bohigas

Editorial: Edicions 62

(Barcelona)

Pàgines: 158

Preu: 22,50 euros

Oriol Bohigas
ha publicat el tercer
volum de les seves
memòries
GABRIEL MASSANA